

Andrzej Dębkowski

„Zelowskie wątki” w kilku odsłonach

Dom Kultury w Zelowie wspólnie z grupą nieformalną Arka Kultury realizował projekt ZELOWSKIE WĄTKI nawiązujący do tradycji i dziedzictwa kulturowego Zelowa. Zelowianie z dużym zainteresowaniem uczestniczyli w organizowanych wydarzeniach, wielu z nich zaangażowało się w działania wzmacniające poczucie tożsamości lokalnej, dzieląc się swoją wiedzą, pasją i umiejętnościami.

Zelowskie pasiaki

W ciągu dwóch dni na zelowskim rynku można było zobaczyć, jak rosnące tam drzewa, zamieniają się w wielobarwne, przestrzenne instalacje, nawiązujące do tradycji tkackich Zelowa. Mieszkańcy z niezwykle zaangażowaniem przystąpili do tworzenia wspólnej aranżacji parku na Placu Dąbrowskiego na wzór tkanych przed laty „zelowskich pasiaków”. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zachowane pasiaki, wyeksponowane w zielonej przestrzeni parku oraz opracowana – niezwykle ciekawa – historia zelowskiego tkactwa, nawiązująca do początków XIX wieku, kiedy do Zelowa przybyli pierwsi osadnicy czeszy.

Fot. Andrzej Dębkowski

W sobotnie popołudnie, 20 sierpnia 2022 roku, kreatywnym poczynaniom towarzyszył występ ludowego zespołu artystycznego „Za miedzą”, natomiast 16 września 2022 roku tworzenie „nadrzewnych pasiaków” kontynuowane było wspólnie z uczniami Szkoły Podstawowej nr 2 w Zelowie oraz z dziećmi z zelowskich przedszkoli. Tak więc cały park wypełniony był młodzieżą i dziećmi, które z godną podziwu pasją owijały przedzą kolejne konary drzew, zamieniając szaroburą korę w kolorowe mozaiki. Miało się wrażenie, że zelowskie drzewa zostały owinięte kolorowymi narzutami, takimi samymi, jakimi mieszkańcy Zelowa dekorowali swoje łóżka, wersalki, kanapy czy ławy przez wiele dziesięcioleci.

Okazało się, że pielęgnowanie historii i tradycji może odbywać się również poprzez

twórczą, wspólną zabawę – atrakcyjną dla współczesnych mieszkańców, ale przede wszystkim wzmacniającą poczucie lokalnej tożsamości.

Historia zatrzymana w muzeum

Muzeum w Zelowie – Ośrodek Dokumentacji Dziejów Braci Czeskich mieści się w dość nietypowym miejscu, a mianowicie na poddaszu kościoła ewangelicko-reformowanego w Zelowie, a także w jego zakrystii, która przystosowana została dla potrzeb archiwum oraz biblioteki. Muzeum zbiera, przechowuje oraz eksponuje wszelkie ślady kultury duchowej i materialnej oraz gromadzi dokumentację związaną z historią dziejów Braci Czeskich.

Fot. Andrzej Dębkowski

To wyjątkowe miejsce, niestety, nie jest jeszcze znane wszystkim zelowianom, choć stanowi jeden z ważniejszych „zelowskich wątków”. 30 sierpnia 2022 roku realizatorzy projektu zorganizowali wycieczkę pieszą do muzeum. Po drodze, jej uczestnicy poznali historię miasta, przedstawioną przez Andrzeja Dębkovskiego – pracownika Domu Kultury; na miejscu rolę przewodnika przejął Karol Pospiszył – członek parafii ewangelicko-reformowanej, znawca i pasjonat historii Braci Czeskich. Ciekawa opowieść o zbiorach muzealnych bardzo zainteresowała zwiedzających.

Mogli oni zobaczyć unikatowe archiwum Parafii ewangelicko-reformowanej w Zelowie, które przetrwało II wojnę światową jako jedyne na ziemiach polskich dziewiętnastowieczne archiwum różnowiercze. W muzeum zachował się też zbiór 64. kartuszy natrumienionych, będących obecnie cennym źródłem wiedzy i materiałem pomocniczym dla prowadzonych badań naukowych. Na uwagę zasługuje replika izby lekcyjnej z czasów Jana Amosa Komenskigo (XVII wiek) oraz niepowtarzalna kolekcja obrazów *Portrety Kompozytorów Polskich*, autorstwa Waldemara Krygiera – artysty malarza, głównego scenografa słynnego Teatru Grotowskiego we Wrocławiu, który ostatnie lata życia spędził w Zelowie i jest pochowany na miejscowym cmentarzu ewangelickim. Nie

brakuje tu również kolekcji licznych przedmiotów codziennego użytku, przypominających o życiu naszych przodków, ich zwyczajach, zajęciach, zainteresowaniach.

Kościół ewangelicko-augsburski

Kolejnym etapem Zelowskich Wątków było zwiedzanie kościoła ewangelicko-augsburskiego. To jeden z niewielu zabytków, który zewnętrznie zachował się w takim stanie, w jakim został wybudowany w 1936 roku. Budowla wzniesiona na planie prostokąta, przykryta dwuspadowym dachem, z ośmiokątną wieżą przy ścianie frontowej, doskonale wpisuje się w pejzaż miasta.

Fot. Andrzej Dębkowski

22 września 2022 roku, dzięki uprzejmości osób opiekujących się kościołem, mieliśmy możliwość pokazania uczniom szkoły podstawowej nr 2, prostego, oszczędnego w formie i pozbawionego ozdób wnętrza lutrańskiej świątyni. Młodzież z uwagą wysłuchała niezwykle ciekawej prelekcji nt. historii parafii ewangelicko-augsburskiej w Zelowie oraz z zainteresowaniem zwiedzała niemal wszystkie zakamarki kościoła.

Koncerty festiwalowe

Kolejnym etapem projektu było zorganizowanie koncertów muzyki klasycznej w świątyniach na terenie Gminy Zelów. Zelowskie koncerty festiwalowe mają swoją wieloletnią tradycję. Na przestrzeni ponad ćwierćwiecza odbyła się bez mała setka różnych koncertów, podczas których zaprezentowali się artyści nie tylko z Polski i Europy, ale nieomal z całego świata.

(Dokończenie na stronie 24)